

Lauri Kujalan saarna Haukiputaan kirkossa 28.4.2024

4. sunnuntai pääsiäisestä, Joh. 15: 10-17

I

Johanneksen evankeliumin katkelmassa ollaan ajassa ennen ristiä ja ylösnousemusta. Jeesus ennakoii oppilaidensa tunteja ja pelkoja pääsiäisen tapahtumien yllätyksellisyyden edessä. Evankeliumissa Jeesus osoittaa huolenpitoa ja luo tulevaisuuden toivoa oppilailleen. Hän jättää heille käskyn: Rakastakaa toisianne. Rohkaisee heitä pysymään siinä, mitä hän on opettanut.

Näillä sanoilla Kristus rohkaisee tänäänkin ihmisiä, elämän monimutkaisuuden ja yllätyksellisyyden edessä. Pääsiäisen jälkeisten sunnuntain raamatun tekstit ovat valikoituneet meille uuden toivon ja rohkeuden sanoiksi. Ylösnousemuksen jälkeen oppilaita ja meitä kaikkia vakuutetaan siitä että kaikki ei ole tässä. Kaikki ei ole lopussa, peli ei ole menetetty, elämä ei ole vailla toivoa, kaikki on toisin kuin ennen. ”Älköön teidän sydämenne olko murheellinen” olivat aikaisemman pääsiäissunnuntain sanat. Tänään Kristus jatkaa: ”Ette te valinneet minua, vaan minä va-litsin teidät, ja minun tahtoni on, että te lähdette liikkeelle ja tuotatte hedelmää, sitä hedelmää, joka pysyy.” Tämä kaikki on kohdistettu meillekin, yhteinen toivomme ei ole turha vaan se on pysyvä ja kestävä.

II

Kristus sanoo oppilailleen myös: ”Minä sanon teitä ystävikseni.” Tuon ajan hierarkkisessa, ihmisten aseman ja paikan tarkasti määrittelevässä yhteisössä tämä on uutta. Profeetta ja ihmeidentekijä, sanoo oppilaitaan ystäviksi. Kuva heidän suhdettaan ystävyudeksi. Hän ei sano oppilaitaan enää palvelijoiksi, vaan ystäviksi koska on opettanut heillä Jumalasta riittävästi. He ovat tulleet tuntemaan Jumalan.

Meille voi olla erikoista puhua jumalasuhteesta ystävyutenä. Ystävyys on jotain hyvin läheistä, toisen tuntemista ja ymmärtämistä. Suhde Jumalaan mielletään usein joksikin muuksi kuin ystävyudeksi. Jumala on kaikkivaltias, suuri ja erilainen kuin ihminen. Miten Kaikkivaltias voisi olla ystävä meille, jotka miellämme ihmisen ja Jumalan suhteen kuin kuninkaan ja alamaisen tai vanhemman ja lapsen suhteeksi. Kristus elänyt tässä maailmassa ja on tullut ihmistä lähelle, mutta ehkä hänenkään kohdallaan ilmaisu ”ystävä” ei kuulu sanavarastoomme.

Mutta juuri sana ystävä antaa uskomme vahvistusta. Me olemme Jumalan ystäviä, koska hän itse kutsuu meitä ystävikseen. Kristus nimeää itsensä ja seuraajiensa vuorovaikutuksen ystävyudeksi. Siis sellaiseksi, jossa saa olla oma itsensä, ei tarvitse esittää mitään, ei tarvitse yrittää olla parempi kuin on. Suhteeksi, joka on läheistä. Aivan tavallista mutta juuri sitä, mitä juuri parhaimman ystävänsä kanssa voi todellisuus olla. Ei tarvitse salata unelmiaan, ei sitä, mitä häpeää eikä elämän vaikeita asioita. Ystävyyttä, johon liittyy vahva luottamus ja turvallisuus.

III

Ystävyteen liittyy kiinteästi myös rakastaminen, rakkaus. Myös evankeliumin kohta liittyy ystävyden suoraan rakkauteen. Jumalan rakastaminen ja lähimmäisen rakastaminen ovat erottamattomia. Ystävyys näkyy arjessa lähimmäisen rakkautena. Kristuksen ystävänsä tehtävä on toteuttaa rakkauden tehtävää arjessa. Rakkaus on sitoutumista ystävyteen. Todellinen ystävä on valmis uhraamaan henkensäkin ystävänsä puolesta ja viittaa itseensä. Kristus kuoli ristillä meidän puolestamme. Kristuksen sanoissa, teoissa ja elämässä kuvastuu Jumalan suuri rakkaus ja ystävällisyys ihmisiä kohtaan. Hän itse meille hyvää. Hänellä on hyvä tahto luomaansa ihmistä kohtaan. Näin Jumala sitoutuu meihin, rakkautena ihmistä kohtaan.

Tämän ajan Rakkaus kuvataan keskellämme usein pinnalliseksi ja hemeäksi. Usein esimerkiksi rakastumisen alkuvaiheen tunnetilaa kahden ihmisen välillä kuvataan upeasti ja sitä tavoitellaan. Rakkautta kuvataan pinnallisesti ja maalataan rakkaus vaaleanpunaisin sävyin. Rakkauden väri on kyllä punainen,

mutta paljon kirkkaamman punainen, kun puhutaan todellisesta, suuresta ja pysyvästä rakkaudesta, Jumalan rakkaudesta ihmistä kohtaan. Rakkauden väri on kirkkaan veren punainen, sen rakkauden väri, jota Kristuksen uhri ja ylösnousemus ilmaisi.

Ihmiselle Jeesuksen käskyn mukainen rakkaus ja rakastaminen nousee vaativuudessaan korkealle. Jeesuksen käskyn mukainen rakkaus kutsuu meidät ylittämään ensinnäkin niitä rajoja, jotka ovat omassa sisimmässämme, omassa asenteissamme ja opituissa tavoissa. Se kutsuu meidät ylittämään niitä muureja, joita me ihmiset rakennamme toistemme välille: Miten rakastaa avoimesti, arvostavasti, kunnioittavasti ja jopa ilman vastarakkautta. Miten lähteä rakkauden ja toisten kunnioittamisen hengessä rakentamaan yhteistä tulevaisuutta? Tämän päivän toisessa lukukappaleessa 1. Johanneksen kirjeestä kehoitetaan: "Lapseni, älkäämme rakastako sanoin ja puheessa, vaan teoin ja totuudessa." 1. Joh 13: 18.

IV

Kristus kertoo myös syyn, miksi hän sanoo meitä ystävikseen. Kaiken tämän hän puhuu, jotta te voisitte olla iloisia, "jotta teidän ilonne tulisi täydelliseksi". Hän valaa meihin elämäniloa vaikeuksien ja huolien keskelle, elämän monien vaiheiden haasteiden edessä. Hän antaa meille toivoa, joka voittaa kaiken myös kuoleman pelon ja itse kuoleman. Ilo elämässä luo merkitystä kaikelle, sillä tämä kaikki on hyvän Jumalan lahjaa. Siksi on syytä kiittää ja olla toivorikas.

Elämän uhkien, taisteluiden ja vaatimusten keskellä Kristus rohkaisee iloon ja kiitokseen. Hän toivoo, että saisimme päästää helpotuksen huokauksen ainakin hetkittäin, hellittää taakoista ja kuormista, koska hän on kanssamme. Kokea jotain siitä ilosta, jonka vain Jumalan tunteminen voi ihmiselle antaa. Hänen armonsa tuo vapauden ja rohkeuden iloita elämästä ja sen lahjoista. Koska Kristus on meidän kanssamme, me voimme jättää taakat ja ahdistuksen hänelle, ja kokea iloa, vapautta ja rohkeutta. Iloita elämästä ja sen lahjoista, koska Hän on meidän kanssamme.

V

Tässä kirkossa on vuosisatojen ajan käännytty yhdessä Jumalan puoleen, pyydetty apua, kiitetty elämästä. Tässä kirkossa Kristuksen sanat ovat kuuluneet lukuisille sukupolville. Tänään me olemme koolla yhteisen uskon yhdistäessä meitä. Meidät on kutsuttu Kristuksen seuraan ja jokainen meistä on tervetullut. Kristus luottaa kutsuu meitä ystävikseen? Hän on kutsunut meidät omikseen. Kristityn elämässä ole kysymys omasta valinnasta, vaan siitä, että Jumala kutsuu, johdattaa ja antaa voiman rakastaa lähimmäistä.

Kristuksen kutsu ja lupaus tuovat elämäämme merkityksen ja voiman. Tätä Kristus toivoo, että meillä olisi hyvä, rakastava asenne toisiimme ja koko elämään. Evankeliumin lopussa hän vielä toistaa rakastamisen käskyn: Hän kutsui tätä toivettaan käskyksi, jonka hänen oppilaansa kuulivat varmasti vielä meitä voimakkaammin. Jeesus sanoi: "Minun käskyni on tämä: Rakastakaa toisianne, kuten minä olen rakastanut teitä." Hän ei jättänyt meille käskyä: "Huolestukaa, tuomitkaa, vahtikaa ja pelätkää", miltä joskus vaikuttaa se, miten suhtaudumme lähimmäiseen. Hän antoi toisenlaisen käskyn, jonka mukaan tehtävämme on Jumalan rakkauden kautta vaikuttaa maailmassa.

Suurimman tuen meille antaa Kristuksen lupaus, jonka Hän tämän päivän tekstissä meille kaikille lausuu: "Ette te valinneet Jeesusta, vaan Hän valitsi meidät". Tämä antaa luvan levätä uskon varassa. Se antaa tilaa kasvaa kutsumuksessamme sekä antaa meille voimaa seurata häntä. Kristus ei pyydä meiltä täydellisyyttä mutta hän luottaa, että armahdettuina armahdamme muita parhaamme yrittäen. Ja yhteiseen uskoon liitettynä rohkaisemme toinen toistamme ikuisen elämän toivossa. Tälle tiellä, Kristuksen, ystävämme tiellä, on hyvä olla ja elää tätä elämää.